

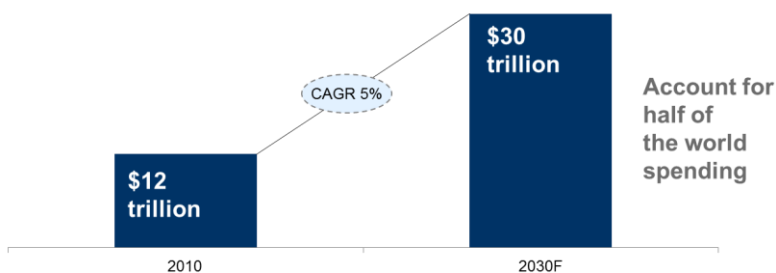
Megatrend and implication for the companies part1/2

โดย ณรัชล์ สีลามานิตย์

ผู้อ่านหลายๆท่านอาจจะเคยได้ยินคำว่า megatrend มาอยู่บ้างไม่มากก็น้อย โดยแต่ละบทความและผู้เชี่ยวชาญอาจจะมีมุมมองและประเด็นของแต่ละ megatrend ที่แตกต่างกันออกไปอย่างไรก็ดีจากการศึกษาข้อมูลทางผู้เขียนอยากจะขอสรุป 4 megatrend ที่ทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่าน่าจะเกิดขึ้นแน่ๆ โดยบทความนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ในส่วนที่ 1 นี้จะขอกล่าวถึง 4 megatrend สำคัญ และในส่วนที่ 2 ของบทความจะนำเสนอถึงผลกระทบที่จะเกิดต่อบริษัทไม่ว่าจะเป็นบริษัทขนาดใหญ่ระดับ fortune 500 บริษัทขนาดกลาง หรือแม้กระทั่งบริษัทขนาดเล็กและภาครัฐบาล โดย megatrend หลัก 4 ด้านที่จะเกิดขึ้นในอนาคตประกอบไปด้วย

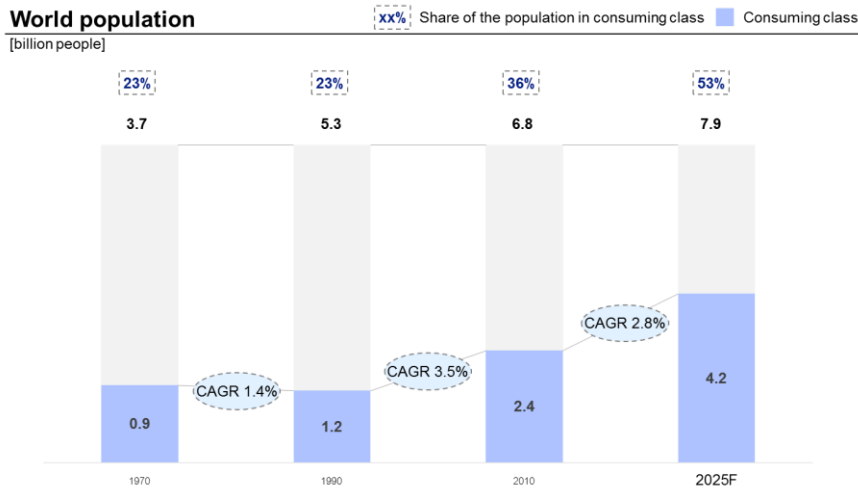


Megatrend no.1 Industrialization & Urbanization การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศเกิดใหม่ (Emerging Market) ไม่ว่าจะเป็นภาคการผลิต การลงทุน และการขยายตัวของเมือง (Urbanization) ล้วนส่งผลกระทบต่อประชากรและผู้บริโภคที่อยู่ในเมืองนั้นๆ โดยจากการคาดการณ์จะมีเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลงจากก้าวกระโดดแบบเหิงไฮ้ในอีก 10-15 ปีข้างหน้าอยู่ในประเทศจีนเพียงประเทศเดียวถึง 200 เมืองและทั่วโลกรวมกันกว่า 440 เมืองทั้งในประเทศอินเดีย ไนจีเรียหรือแม้กระทั่งอินโดนีเซีย โดยปัจจุบันมีประชาชนที่ย้ายเข้าสู่เมืองหรือเกิด Urbanization ที่อัตรา 1.2 ล้านคนต่อสัปดาห์และจะทำให้ภายในปี 2030 เกินกว่า 65% ของประชากรบนโลกถือว่าเป็น Urban population ซึ่งการขยายตัวดังกล่าวหรือที่เรียกว่า Urbanization ไม่ใช่เป็นเพียงแค่การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานหรือสร้างตึกระฟ้าให้คนไปอยู่ แต่เป็นการยกระดับ Productivity และของคนในพื้นที่นั้นๆและนำมาสู่รายได้ที่สูงขึ้นต่อการใช้จ่ายใช้สอยที่มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อดูหนังกินข้าวนอกบ้าน ตรวจสอบสุขภาพ ซีอีโอรถยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้าน ซึ่งเกินกว่าครึ่งของการใช้จ่ายใช้สอยของคนทั้งโลกในปี 2030 จะมาจาก Urban population และเติบโตที่ระดับ 5% เฉลี่ยสะสมคิดเป็นมูลค่ากว่า \$30 ล้านล้าน USD ดังแสดงในแผนภาพข้างล่าง



นอกจากการที่คนย้ายเข้ามาเป็นประชากรในเมืองแล้ว อย่างที่ผู้เขียนได้กล่าวไปข้างต้นการเกิด Urbanization ยังช่วยยกระดับ Productivity และ Income ของประชาชนด้วย ดังนั้นจากการคาดการณ์ของ IMF และ Deutsche Bank ประมาณการว่าจะมีประชากรราว 4.2 พันล้านคน

หรือคิดเป็น 53% ของประชากรทั้งโลกที่ 7.9 พันล้านคนที่เข้าสู่กลุ่มที่เรียกว่า Consuming class หรือประชาชนที่มีความสามารถในการจับจ่ายใช้สอยมากกว่า \$10 USD ต่อวัน

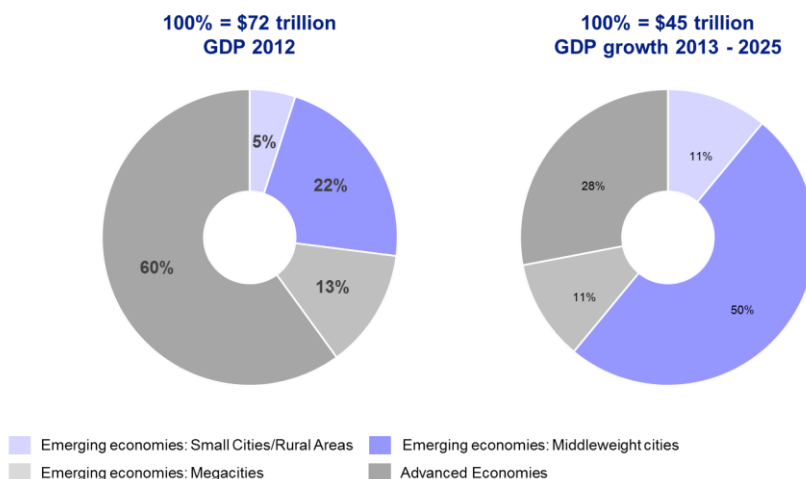


นั่นหมายความว่าประชาชนกลุ่มนี้จะเป็นกลุ่มหลักที่จะถูก Plug in เข้าสู่ตลาดสินค้าและบริการของโลกในอีก 10-15 ปีข้างหน้าผ่าน platform ต่างๆที่ผลักดันด้วย technology

Megatrend no.2 Disruptive technologies & Greater global interconnection การที่ประชากรเกินกว่าครึ่งของโลกในอีก 10-15 ปีข้างหน้า เข้าสู่ Consuming class และย้ายเข้าสู่เมืองจะทำให้คนเหล่านั้นมีความต้องการจะจับจ่ายใช้สอยมากขึ้น และด้วยเทคโนโลยีที่ดีขึ้นและถูกลง (Moore's law & commoditized of technology) ทำให้คนสามารถเข้าถึงอุปกรณ์ต่างๆไม่ว่าจะเป็น smart phone tablet หรือ computer ได้ง่ายขึ้น ต้นทุนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็วขึ้นแบบ real time จากทั่วทุกมุมโลก (Democratized of information) ผ่าน internet และ Mobile data โดยปัจจุบันมีประชากรกว่า 4.2 พันล้านคนที่สามารถ Plug in และ Online ได้ รวมถึงการแปลง Physical object ให้กลายเป็น Digital ที่ทำให้ทั้งผู้ขายและผู้ซื้อสามารถทำธุรกรรมได้ทันทีโดยไม่ต้องเดินทาง ช่วยให้ผู้ค้ารายย่อยสามารถ Scale up ขึ้นมาแข่งขันกับผู้ค้ารายใหญ่ได้ในระยะเวลาอันสั้นผ่าน Platforms ต่างๆ และจากเมืองที่จะมีการขยายตัวกว่า 400 เมืองข้างต้นที่กล่าวไว้ในปัจจุบัน Megatrend เรื่อง Urbanization จะทำให้กว่า 60% ของประชากรที่มีรายได้เฉลี่ยต่อปีสูงกว่า \$20,000 USD อาศัยอยู่ในตลาดเกิดใหม่และมาจากเมืองที่เรียกว่า middleweight cities และจะคิดเป็นเงินกว่า \$28 ล้านล้าน USD ของการเติบโตทั้งหมดกว่า \$45 ล้านล้าน USD

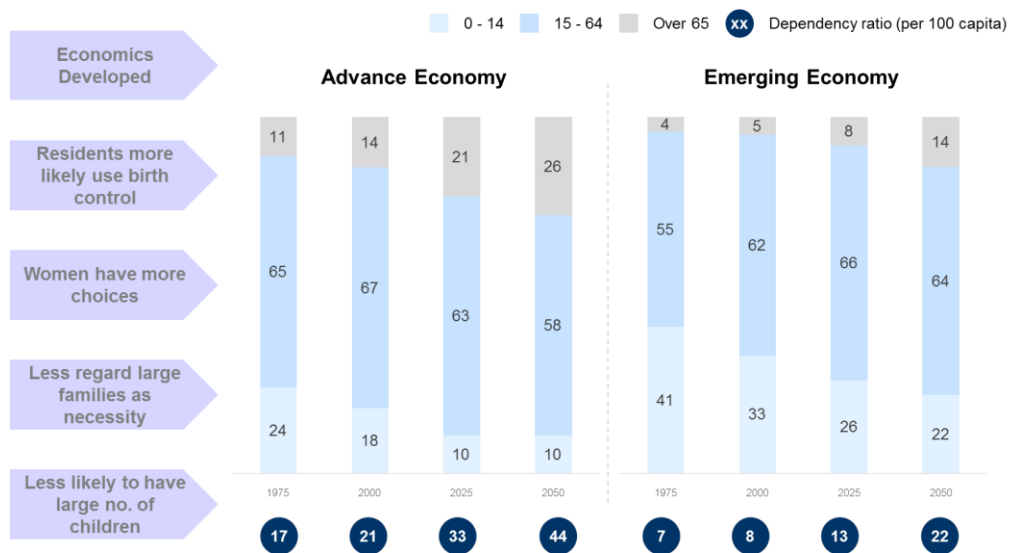
By 2025 – 2030, 600 million people with annual income greater than \$20,000/year will live in emerging market. (roughly 60% of global population)

[Contribution to GDP and GDP growth by type of city, %]



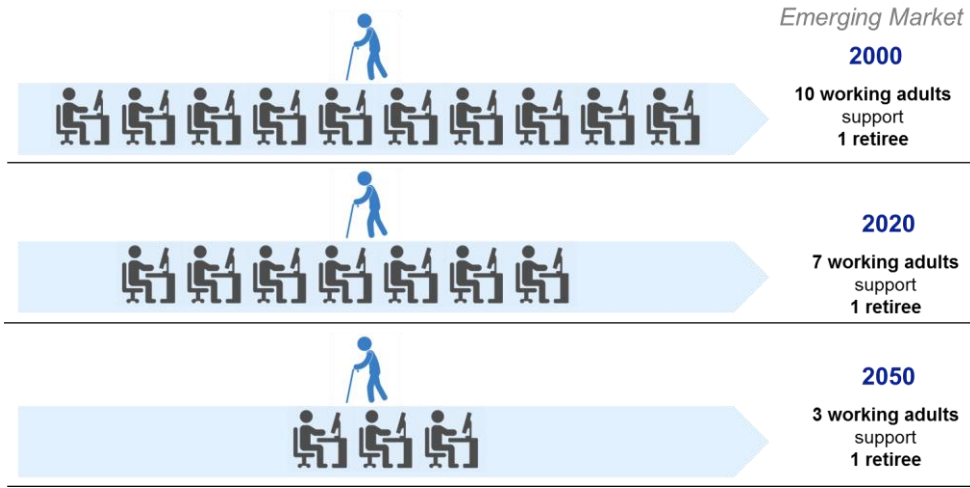
ปัจจัยที่กล่าวมาทั้งหมดล้วนจะเป็นแรงผลักดันสำคัญให้รูปแบบการทำธุรกิจและการทำธุรกรรมทั้งทางการเงิน การค้าและบริการเปลี่ยนแปลงไป ตลาดเกิดใหม่จะเป็นตลาดสำคัญของบริษัทต่างๆ ทั้งระดับ MNC และ SME และจะทำให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า Asset light economy มากขึ้นเรื่อยๆ โดยการจะให้บริการอะไรซักอย่างไม่จำเป็นต้องลงทุนหรือเป็นเจ้าของ asset เองอีกต่อไปแต่อาศัย platform ต่างๆ ที่มีอยู่ช่วยแก้ปัญหาให้กับทั้งลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากผู้อ่านนึกไม่ออกลองนึกภาพ Uber หรือ Airbnb ว่าบริษัทเหล่านี้ไม่ได้เป็นเจ้าของแม้กระทั่งตัวรถหรือที่พักเองด้วยซ้ำ แต่สามารถ Scale up ขึ้นมาแข่งกับโรงแรมชั้นนำ หรือเครื่องขาย taxi ขนาดใหญ่ในประเทศนั้นๆ ได้ในเวลาอันสั้น หรือหากเอาให้ใกล้ตัวขึ้นไปอีกก็คือคนที่ขายของผ่านทาง Facebook หรือ Instagram ที่ต่อไปนี้จะขายอะไรซักอย่างไม่จำเป็นต้องมีหน้าร้าน หรือเช่าห้องเพื่อให้ลูกค้าเข้ามาซื้ออีกต่อไป คู่แข่งสามารถมาจากอุตสาหกรรมอื่นที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกันโดยตรงก็ได้เช่น Alibaba จาก E-tailer รายใหญ่ของจีนผันตัวเองเข้ามาให้บริการเงินกู้ขนาดเล็กแก่ลูกค้า และจากการทำธุรกรรมต่างๆ ผ่านทาง Online นี้เองทำให้ทุกวันนี้ปริมาณข้อมูลที่ถูกสร้างขึ้นบนโลกต่อวันมหาศาลมากจนเกิดสิ่งที่เรียกว่า Big data ซึ่งข้อมูลเหล่านี้มีจำนวนมหาศาลมากจนหากบริษัทใดก็ตามที่สามารถเอาข้อมูลมหาศาลดังกล่าวมาวิเคราะห์หา insight ได้ก่อนบริษัทอื่นก็จะสามารถพัฒนาสินค้าและบริการเพื่อตอบโจทย์กลุ่มลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

Megatrend no.3 Aging world จากการขยายตัวของเศรษฐกิจและสังคม ความสามารถในการเข้าถึง Health care และเทคโนโลยีต่างๆ ที่ทำให้ชีวิตมีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น การเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ที่ทำให้คนรู้จักดูแลตัวเองมากขึ้น รวมถึงเรื่องสวัสดิการสังคมที่ครอบคลุมไปถึงการดูแลยามชรา ล้วนส่งผลให้ประชากรทั่วโลกมีอายุที่ยาวนานขึ้น และมองว่าการมีลูกเพื่อที่จะให้ลูกเลี้ยงดูยามแก่นั้นเป็นสิ่งจำเป็นน้อยลง ทั้งผู้หญิงและผู้ชายในปัจจุบันเลือกที่จะทำงานเพื่อหาเลี้ยงตัวเองเป็นหลักโดยเฉพาะในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว (Developed country) เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาที่เรียกว่า Aging society โดยจากการประมาณการของ UN population data ประเทศพัฒนาแล้วจะประสบกับปัญหาเรื่อง Dependency ratio ที่ในปี 2025 ประชากรในวัย 15-64 ปีจำนวน 100 คนต้องแบกรับคนที่มีอายุเกินกว่า 65 ปีถึง 44 คนและสัดส่วนดังกล่าวจะเป็นภาวะสำคัญต่อเรื่องงบประมาณของประเทศนั้นๆ เช่นเดียวกับในกลุ่มประเทศเกิดใหม่ที่ Dependency ratio ของประชากรในวัย 15-64 ปีจำนวน 100 คนต้องแบกรับคนที่มีอายุเกินกว่า 65 ปีจากแค่ 10 ต่อ 7 จะกลายเป็น 10 ต่อ 13 ในปี 2025



Note: old age dependency ratio = population aged 65+ over population 15 - 64

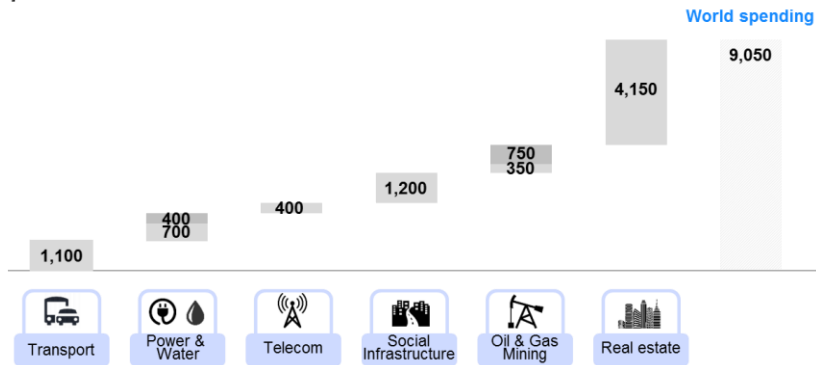
ตัวเลขดังกล่าวหมายความว่าหากประเทศต่างๆไม่หาวิธีในการเพิ่ม productivity ต่อหัวของประชากรเพราะประชากรในวัยทำงานจะลดลง แม้กระทั่งในประเทศเกิดใหม่ก็ตามดังแสดงในแผนภาพข้างล่างจะส่งให้ประเทศนั้นๆประสบกับทั้งปัญหาเรื่องงบประมาณและปัญหาเรื่องการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพราะไม่สามารถหาคนมาทำงานได้



Megatrend no.4 Resource stress การขยายตัวต่อเนื่องของเมืองต่างๆทั่วโลกโดยเฉพาะในประเทศเกิดใหม่ เพื่อที่จะยกระดับ Productivity และรองรับการขยายตัวของเมืองและประชากร รวมถึงการลงทุนด้านต่างๆ จำเป็นที่จะต้องใช้งบประมาณในการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) และทรัพยากรทางธรรมชาติอีกจำนวนมาก เมืองที่ขยายตัวออกไปจำเป็นต้องมีถนนรองรับ เมื่อมีถนนก็มีอาคาร ในอาคารก็จำเป็นต้องมีไฟฟ้าและน้ำประปา โดยในปัจจุบันมีการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานคิดเป็นเงิน \$9 ล้านล้าน USD โดยภาคอสังหาริมทรัพย์คิดเป็นเกือบครึ่งหนึ่งของเงินลงทุนโดยรวมทั้งหมด ดังแสดงในแผนภาพข้างล่าง

Infrastructure spending

[billion USD]



อย่างไรก็ดีเพื่อที่จะรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมที่เติบโตด้วยอัตราที่ก้าวกระโดดในปัจจุบัน แต่ละปีจะต้องมีเงินลงทุนเพิ่มในเรื่องของโครงสร้างพื้นฐานโดยรวมกว่าอีก \$5 แสนล้าน USD และประเทศต่างๆทั่วโลกจะต้องการทั้งน้ำ พลังงานและอาหารมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนต่างของอุปสงค์และอุปทานของทรัพยากรน้ำที่ระดับกว่า 40% พลังงานจาก hydro carbon เช่นน้ำมันและก๊าซธรรมชาติกว่า 25% การเพิ่มปริมาณของอาหารที่ต้องเติบโตในอัตราที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นโจทย์สำคัญที่ทั้งภาครัฐและเอกชนทุกประเทศจำเป็นต้องคิดหาทางร่วมกันช่วยแก้ปัญหาดังกล่าว

จาก 4 megatrend ที่กล่าวมาทั้งหมด หมายความว่าทั้งภาครัฐและเอกชนจะไม่สามารถบริหารและดำเนินธุรกิจในรูปแบบเดิมๆได้อีกต่อไป และจำเป็นที่จะต้องปรับแนวคิด เพื่อให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงในอนาคต โดยในบทความส่วนที่ 2 ผู้เขียนจะอธิบายถึงสิ่งที่ทางบริษัทจำเป็นต้องทำเพื่อให้อยู่รอดในสภาพการแข่งขัน เศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

Source of data: Bloomberg, EIA, IMF, UN, WEF, Worldbank, Deutsche Bank, Mckinsey Global Institute



About Author: Mr. Narun is a project director at Sasin Management Consulting. He has a various experience in leading and shaping the clients' businesses with proven successful track record in providing the tailor-made strategies to CEO/COO of multinational private companies (Fortune 100 companies) in oil and gas industry, Thai government organizations, and state owned enterprises (SOEs).